

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekava

Kertu Metsanurm

**TEATRI- JA DRAAMAÕPETAJATE KOGEMUSED DISTANTSÕPPE AJAL TÖÖS
NOORTEGA**

Lõputöö

Silvia Soro, MA

rakendusteatri lektor

Kaitsmisele lubatud.....

Viljandi 2021

SISUKORD

SISUKORD	1
SISSEJUHATUS	2
1. DISTANTSÕPE TEATRI- JA DRAAMAÕPPES	4
1.1 Distantõpe.....	4
1.2 Teatri-ja draamaõpe	5
1.3 Distantõppe mõjutused teatri-ja draamaõppes aastal 2020/2021	8
2. UURIMISMEETOD.....	10
2.1 Uurimisviis.....	10
2.2 Populatsioon ja valim.....	10
2.3 Andmekogumismeetod	11
2.4 Andmeanalüüs.....	12
3. TULEMUSED	13
3.1 Lühiülevaade teatri-ja draamaõpetajate taustaandmetest.....	13
3.2 Teatri-ja draamaõppe eesmärgid küsitletud õpetajate hinnangul.....	16
3.3 Distantõppe mõjutused teatri-ja draamaõpetajate töös.....	17
3.4 Teatri-ja draamaõpetajate kogemused distantõppes	20
3.5 Distantõppel kasutatavad teatri-ja draamavõtted ja mängud.....	21
4. JÄRELDUSED	26
KOKKUVÕTE	28
KASUTATUD ALLIKAD	30
LISAD.....	34
SUMMARY	38
LIHTLITSENTS	40

SISSEJUHATUS

12. märtsil 2020 kuulutati Eestis välja eriolukord, mille tõttu pandi distantsõppele nii huviharidus kui huvitegevus (Eriolukorra väljakuulutamine... 2020). Eriolukord lõppes 17. mai ning septembris alustasid nii koolid kui huvitegevus taas oma tööd kontaktõppes. Novembris kehtestati uued piirangud seoses COVID-19 teise lainega. Kontaktõppe võimalus kehtestati taas jaanuaris 2021, kus seati piiranguks rühmad suurusega 11 liiget ning ruumi täituvus ei tohtinud olla rohkem kui 50%. Veebruaris keelati noorte ja laste huviharidus ja huvitegevus siseruumides ära kuni 28. märtsini 2021. Alates 17. maist lubati taas kontaktõppele üldhariduskoolid, kutseõppeasutused ja kõrgkoolid. Huvitegevus-ja haridus on lubatud välitingimustes ning siseruumides individuaalõppena (Haridus- ja Teadusministeerium 2021)

Distantsõpe on viinud teatri-ja draamaõppe e-õppele, mis on vähendanud füüsilist kontakti. Olen ka ise kogunud kuidas on distantsõpe muutnud ja mõjutanud minu tööd näiteringi juhendajana ja seetõttu soovingi uurida, kuidas teised teatri-ja draamaõpetajad viivad oma tunde läbi distantsõppes, milliseid teatri-ja draamameetodeid distantsõppel kasutavad ning kuidas on teatri-ja draamaõpetajate töö muutunud.

Oman 6-aastast foorumteatri kogemust, 1-aastast improteatri kogemust ning lisaks alates 2017. aastast näiteringi juhendamise kogemust. Olen korraldanud mitmeid draama-ja teatrilaseid suvekoole, osalenud laagrites, kus olen läbi viinud erinevaid töötube teatri-ja draamaharjutusi kasutades. Olen osalenud erinevatel draama-ja teatrilastel koolitustel ning järjepidevalt ennast täiendanud. Arvan, et teatri-ja draamaõpe on noortele vajalik, see arendab nende elulisi oskuseid ning aitab avardada silmaringi. Minu jaoks on see õpe füüsiline ning vajab nii vaimset- kui ka füüsilist kohalolu.

Minu uurimistöö **probleemiks** on teadmatust sellest, kuidas töötavad teatri- ja draamaõpetajad distantsõppe olukorras ning milliseid teatri- ja draamaõppe meetodeid saavad nad distantsõppel kasutada ja kuidas.

Selletõttu on mu lõputöö **eesmärgiks** teada saada kuidas teatri- ja draamaõpetajad viivad läbi oma tunde distantsõppes. Ühtlasi soovin kokku koguda teatri- ja draamaõpetajate poolt distantsõppe ajal kasutatud õppematerjale, mida saaksid kasutada ka teised teatri- ja draamaõpetajad, kes soovivad distantsõppe läbiviimiseks mõtteid või ideid.

Oma uurimistöö eesmärgist lähtuvalt olen püstitanud kolm peamist **uurimisküsimust**:

1. Kuidas on teatri- ja draamaõpetajate hinnangul mõjutanud distantsõppe nende tööd?
2. Milliseid kogemusi on saanud teatri- ja draamaõpetajad distantsõppel?
3. Milliseid teatri- ja draamameetodeid on kasutatud distantsõppel?

Varasemalt on uuritud draamaõppe mõju, draamaõpetajate arvamusi ning kogemusi. „Draamaõppe Eesti koolis draamaõpetajate arvamuste põhjal“ (Marga 2018), „Draamaõppe mõju Eesti gümnaasiumiõpilastele nende endi hinnangul“ (Kaeramaa 2012). Distantsõpet on uuritud erinevate nurkade alt, kuid mitte tänase COVID-19 leviku kontekstis, kus on lubatud vaid distantsõppe. Enda tööga seoseid leidsin eelnevalt uuritud lõputööst „Tantsuõpetajate kogemused ja hinnangud distantsõppele tantsuhariduses“ (Pampa 2020), „Distantsõppe ajal kasutatud digitaalsed keskkonnad Tallinna linna koolide näitel“ (Lahe 2021) ja „Õppija toetamine distantsõppel seitsme kooli näitel“ (Leppik 2021).

Käesolev lõputöö koosneb neljast osast. Lõputöö esimeses peatükis avan teoreetilise poole, mis jaguneb omakorda kolmeks alapeatükiks- esimene alapeatükk avab distantsõppe olemuse ja mõiste, teine alapeatükk kirjeldab teatri- ja draamaõpet ning kolmas peatükk kirjeldab distantsõppe mõjutusi teatri- ja draamaõppes aastal 2020/2021. Töö teises peatükis kirjeldan uurimistöö metoodikat, kus peamise andmekogumismeetodina kasutasin poolstruktureeritud intervjuusid Eesti teatri- ja draamaõpetajatega. Kolmas peatükk kajastab uurimistöö tulemusi, mis on vastavalt küsimuste sisule liigitatud neljaks alapeatükiks. Neljas peatükk sisaldab teatri- ja draamaõpetajatega läbiviidud poolstruktureeritud intervjuu põhjal kogutud andmete analüüsi ja sellest tehtud järeldusi.

1. DISTANTSÕPE TEATRI- JA DRAAMAÕPPES

Käesolevas peatükis avan enda lõputöös kasutusel oleva distantsõppe mõiste ja olemuse. Kirjeldan teatri-ja draamaõppe olemust huvihariduses ning toon välja mõned distantsõppega seotud mõjutused.

1.1 Distsantsõpe

Välja on toodud mitmeid mõisteid distantsõppe kohta, näiteks **kaugõpe**- kus õppija ja õpetaja on üksteisest füüsiliselt eraldatud; **digiõpe**- kus digivahendite abil on tõhustatud mistahes õppevormis õppimisviis; **paindõpe**- kontaktõppe korraldamise viis, kus osa õppijaid on füüsilises ruumis ja osa õpilasi on virtuaalses ruumis; **kontaktõpe**- füüsilises või virtuaalses õppekeskkonnas toimuv töö, milles osalevad samal ajal nii õpetaja kui õpilane; **põimõpe**- osa õpe on kaugõppena ja osa on lähiõpe; **veebiõpe** on täielikult veebipõhine kaugõpe ja **koduõpe** ei tähenda sama mis distantsõpe, sest koduõppel ollakse muude põhjustel näiteks tervislikel põhjustel (Haridus-ja noorteamet 2021).

Enda töös kasutan valdavalt sõna distantsõpe ja veebiõpe. Eesti keele instituudi (edaspidi EKI) haridussõnastiku (2014) lehel kirjeldatakse distantsõpet ehk mittestatsionaarset õpet kui õppevormi, kus õpitakse iseseisvalt ja kaugõppesessiooni ajal toimuva õppetöö kaudu, tänapäeval e-õppe meetodeid kasutades. E-õpe on täielikult või suures osas digitehnoloogilistel abivahenditel põhinev õpe (Haridustehnoloogiakeskus 2020). E-õppe sünonüümiks peetakse veebiõpet, mis tähendab, et õppimisel on eelduseks veebilehitseja olemasolu (EKI 2014, *sub* distantsõpe).

Lisaks peetakse distantsõpet kaugõppeks, e-õppeks ja veebipõhiseks õppeks. See on õppevorm, mille elementideks on õpetajate ja õpilaste füüsiline eraldamine õppetöö ajal ning erinevate tehnoloogiate kasutamine õpilase ja õpetaja suhtluse hõlbustamiseks. Tuleb välja, et

kaugõppest on saanud haridusmaailma väljakujunenud osa ning suundumused viitavad pidevale tõusule (Duignan & Berg 2016).

1.1.1 Distsantsõppes kasutatavad digilahendused

Toon välja Eesti Noorsootöö keskuse (2020) poolt välja valitud noorsootöötajate lemmik digivahendite top 10, kus küsitleti erinevaid õpetajaid välja selgitamiseks milliseid digitöövahendeid kasutasid nad noorsootegevustes s.h huvitegevuses, huvihariduses ning avatud noorsootöös. Noorsootöötajate hulka liigituvad ka ringijuhendajad ja huvikooli õpetajad, kes tegelevad noorte ja lastega. Välja toodi Google Drive, Instagram, Youtube, Facebook, Facebook Messenger, Paint, Google Forms, Gmail, Kahoot, Microsoft Powerpoint (Noorsootöötajate lemmik digivahendid 2020).

Lisaks eelpool mainitud keskkondadele on saanud ka igapäevaselt kasutatavateks keskkondadeks õpetajate ja õpilaste hulgas digiõppes veel Google Meet, Zoom, Google Teams, Moodle ja BBB.

1.2 Teatri-ja draamaõpe

Lisaks koolis toimuvale õppetööle on huviharidus ning huvitegevus suure määrava kaaluga noore inimese arengus ja eneseväljendusoskuses. **Huvitegevus** on õppekava läbimist toetav või muu õppekavaväline tegevus. Huvitegevuses kasutatakse mitmeid erinevaid õppevorme- ja meetodeid (Põhikooli-ja gümnaasiumiseadus, 2010).

On õppeasutusi, kus teatriõpe või teatristuudio on valikainena. Valikaine on õppekava osa, milles osalemises õpilane saab teatud arvu ainepunkte, mis on vajalikud kooli lõpetamiseks. Mõnes koolis näiteks Vanalinna hariduskolleegeiumis (VHK) ja Tallinna 32. KK on teatriklassid, kus on teatriõpe on ainekavas valikainena ja õpetatakse hääletööd, lavakõne, lavalist eneseväljendust jne.

Huviharidust pakuvad ka erinevad huvikoolid. **Huvihariduse** eesmärgiks on luua erinevaid võimalusi isiksuse mitmekülgseks arenguks ja toetada kasvamist ühiskondlikult toimetulevaks ühiskonnaliikmeks (Huviharidusstandard, 2007).

Lähtuvalt enda praktilistest kogemustest leian, et nii teatriõppe kui draamaõppe mõiste puhul on väga suuri sarnasusi ning konkreetse joone tõmbamine keeruline. Leian, et ei ole hetkel kasutuses ühtset kasuteterminit, mis haldaks mõlemat sõna ning oleks samas ka üheselt mõistetav. Kui kooliteatri puhul on väljundiks publikuga lavastus ja draamaõppe puhul on oluliseks teekonnaks protsess, mida ei pea lõpetama lavastusega, siis nii teatri-kui draamaõpetaja ning näiteringi juhendaja saab ise otsustada millise protsessi või teekonna ja lõpptulemi juurde ta soovib jõuda. Mõlemal juhul on lõppkokkuvõtteks õpetaja enda otsustada, mida ta väljundiks võtta soovib.

„**Draamaõppe** põhineb oskuste arendamisel, misjärel saab liikuda tegeliku teatritegemise juurde /---/teater on eeskätt publikule suunatud esinemisvorm, draamaõpet korraldatakse aga ennekõike osalejate endi pärast. Tegu on aktiivse õppeainega, milles kasutatakse teatri võtteid, et äratada loovust“ (Swale 2009, lk 15).

Draamaõpetuse tüüparjutustena tuuakse välja näiteks järgmised harjutused: „lõdvestumine, liikumine, pantomiim, kõne, kuulamine, improvisatsioon, rollimäng, varjumäng, maskimäng, teatrietenduste vaatamine ja analüüs“(Oomer 2001).

„Draama ja teater on meie käsitluses ühilduvad mõisted. Kui draamat kasutatakse õppe-eesmärkidel, siis kuuluvad nad ühte ritta tingimusel, et protsessi keskmes on kõigi osalejate kogemuse kvaliteet“ (Owens & Barber 2014, lk 9).

Teatriõppes algab õppetöö „enesega tutvumisest, mõistmisest, et oma kogemused ja emotsioonid ongi esmaseks aineks, millest algab teater“ (Normet 2019, lk 75). Alustuseks kasutatakse erinevaid harjutusi nagu tutvumine, lõdvestumine, praktilised harjutused, liikumine ja keha tundmaõppimine (*ibid*, lk 76-79). Edasi liigutakse juba vabade improvisatsioonide juurde, juurde tulevad ka spetsiifiline teatriliikumine, harjutused temp ja rütmiga, etüüdide loomine, lavakõne jpm.

Protsessdraama käsiraamatust „Draamakompass“ võib leida tõlkija Katrin Nielseni poolt välja toodud arutelu mõistete „teater“ ja „draama“ üle, kus kokkuvõtvalt tuuakse välja, et „teater“

on käsitletav kui draama alaliik, millega tähistatakse draama elavat ettekandmist ja jagamist publikuga (Owens & Barber 2014, lk 7).

Teater oma olemuselt võib tähendada mitmeid erinevaid asju- ehitist, sündmuseid, meie igapäeva elu tegevusi kuid kõige olulisem tähendus on teater kui inimeste võimekus jälgida iseennast tegevuses (Boal 2002, lk 11).

Teater on kunstivorm, mille abil väljendatakse ja kujundatakse väärtusi ja ideid. Kooliteatris või näiteringis on **draamategevuse** eesmärgiks juhtida õpilasi uute mõtlemis- või tunnetusviisideni, arendada nende arusaama iseendast ning ümbritsevast maailmast ning seeläbi tuvustada neile teatrikunsti olemust ja väljendusvahendeid (Hein 2014, lk 12).

Draamaõpet (ingl. Drama-in-Education) kasutatakse hariduses kui võimalust täiendada õppekava ning õppida erinevaid õppeaineid läbi kogemuse. Õppes kasutatakse draama tehnikaid ning seda kontseptsiooni kutsutakse ka kui protsessdraama või pedagoogiline draama. **Teater hariduses** (ingl. Theatre-in-Education) on meetod, kus kasutatakse õppimiseks ettekirjutatud või harjutatud teatri etteastet. Need on loodud täiendama kooli õppekava ning on osaliselt interaktiivsed (Piekkari 2005, lk 15).

1.3 Distsantsõppe mõjutused teatri-ja draamaõppes aastal 2020/2021

Kuna ei olnud võimalik leida infot Eesti teatri-ja draamaõpetajate olukorrast distantsõppel, mistõttu otsustasin seda uurida ise, kuid kuna COVID-19 probleem on üleilmne, toon siin alapeatükis välja mida on kirjutanud oma muredest teised samas olukorras olevad õpetajad.

Teatri-ja draamaõpetajaid valdab hirm, et lava, näitlejad ning lavastused ei jää samaks, kui tunnid muutuvad virtuaalseks, siis draamaõpe kaotab oma õige koha. Õpilastel on vaja omandada teatud oskuseid, näiteks ettevõtlikus, otsustuskindlus, oskus suhelda teiste noortega ning osalus koolis. Draamaõpe aitab neid oskuseid saavutada. Eriti oluliseks on see muutunud nüüd, kui õpilased õpivad virtuaalselt ja füüsiliselt ollakse rohkem eraldatud kui varem. Seda olulisem on leida leida draamaõpetajatel õigeid ja sobivaid meetodeid draama õpetamiseks (Martin 2020).

Teatud toiminguid on võimalik teostada teatriõppes veebiteel, kuid see ei ole ideaalne lahendus. On võimalik õpetada ajalugu ja teooriat, kuid kui asi muutub praktiliseks, siis jääb puudu reaalsest kontaktist ja näost-näku suhtlemisest. Oluline on kontakt, inimese nägemine. Internet teeb selle keeruliseks oma hakkimisega, hangumisega või muu probleemiga ning ongi vajalik inimeste vaheline side kadunud (Nikos-Rose 2020).

Olenemata ebakindlast olukorrast on teatriõpetajad ja lavastajad üle maailma kangelased, sest suudavad õpilasi hoida kaasatud (How theatre teachers.... 2020).

Seetõttu leian, et teatri-ja draamaõpetajatel tuleb distantsõppel silmitsi seista erinevate probleemidega mis ei sõltu nendest. Kuid teatri-ja draamaõpetajad on suutnud olenemata sellest olla loovad ning mõelda, kuidas ärajäävaid teatripäevi või festivale tuua noorteni veebiteatrite ja kuuldemängudena.

Teatrit üritatakse tegevuses hoida tehes erinevaid kuuldemänge ja kaasates seeläbi publikut (Mitchell 2020).

Sarnased arengud toimuvad ka Eesti kooliteatrite maastikul. Just silmas pidades uut olukorda, kus teatristuudiot ja näiteringide õpilaste ainus võimalus festivalidel osaleda on läbi veebiteatri või kuuldemängufestivali. Selletõttu hakkas Kolga koolis teatriõpetaja poolt algatatud eriilmeline kuuldemängufestival „Pind kõrva“(2021).

Samuti on üleriigilised kooliteatrite festivalide korraldajad püüdnud leida veebipõhiseid lahendusi. Näiteks kooliteatrite festivalid, mis muidu on toimunud reaalse publikuga ja kus osalesid sajad õpilased üle riigi on nüüd viidud veebi.

Eelmisel aastal veebikeskkonda kolinud vabariiklik kooliteatrite festival „Kooliteatrite festival 2020“ jäi see aasta ära kuid huvilistele rõõmuks toimusid Saaremaa miniteatripäevad (2021) ning soovijad said oma lavastused saata salvestusena või filmina.

Lavastused olid valminud distantsõppe jooksul ning need tulid ettekandmisele kohtunike ja virtuaalse publiku ees. Kohtunike kommentaare arvesse võttes ning publikuna jälgides jääb igäihe enda otsustada, kas selline lavastuste ettekandmine on päris teater või filmilik vorm.

Link festivalile lisas 1.

Seega, teatriõpetajatele on loodud uudsed väljundid ja võimalused oma truppide loomingut esitleda. Kuidas aga teatri-ja draamaõpetajad tulevad toime igapäevases õppetöös on vaja veel uurida.

2. UURIMISMEETOD

Antud peatükk annab ülevaate uurimuse metodoloogilistest lähtekohtadest ning metoodikast.

2.1 Uurimisviis

Käesoleva uurimuse uurimisviis on kvalitatiivne. Kvalitatiivne uurimus toob välja intervjueeritavate individuaalsed mõtted uuritava nähtuse kohta (Õunapuu 2014, lk 56). Kogusin mitteamulisi andmeid ehk teatri- ja draamaõpetajate subjektiivseid arvamusi ja hinnanguid draamaõppe läbiviimisest distantsõppel. Tulemuseks on ülevaade missuguseid kogemusi on teatri- ja draamaõpetajad saanud ning milliseid meetodeid kasutanud distantsõppel teatri- ja draamatundide läbiviimiseks.

Uurimisviisist lähtuvalt kasutasin andmete kogumiseks poolstruktureeritud intervjuud. Poolstruktureeritud intervjuu kavandamisel pannakse kirja konkreetseid teemasid ja üldist laadi küsimused, kuid küsimuste esitamise järjekorra määrab intervjuerija ning seda tehes võib ka küsimusi ümber sõnastada või juurde lisada (*ibid*, lk 172).

2.2 Populatsioon ja valim

Lõputöö populatsiooniks on Eestis tegutsevad teatri- ja draamaõpetajad, kes viisid läbi teatri- ja draamatunde distantsõppes.

Lõplik valim kujunes ettekavatsetud valimi meetodit rakendades. „Valim on objektide väiksem hulk, mis on valitud koguhulgast (üldkogumist), mille kohta soovitakse informatsiooni saada“ (Õunapuu 2014, lk 139).

Ettekavatsetud valim on eesmärgist lähtuv ja valimi liikmed valib uurija, lähenedes oma teadmistest, kogemustest ning eriteadmistest mõne grupi kohta (*ibid*, lk 143).

Sellest lähtuvalt moodustuski minu valim seitsmest Eestis tegutsevast teatri-ja draamaõpetajast, kes teevad/ tegid oma tunde mulle teadaolevalt distantsõppes. Intervjuud toimusid teatri-ja draamaõpetajatega, kellega sain ühendust ning kes olid nõus minu uurimuses osalema.

2.3 Andmekogumismeetod

Andmete kogumise meetodiks on poolstruktureeritud individuaalsed intervjuud. Kasutasin intervjuus avatud lõpuga küsimusi, mis võimaldasid mul koguda kvalitatiivseid andmeid. Lembit Õunapuu (2014) järgi on avatud lõpuga küsimused need, mis ei anna uuritavale ette vastuse variante vaid vastajal tuleb vastata vabalt.

Enda intervjuueeritavate leidmiseks püstitasin üleskutse Facebooki gruppi nimega draamaõpetajad ja näiteringi juhendajad, mis loodi kevadel 2020 ühendamiseks teatri-ja draamaõpetajaid ning koos erinevate distantsõppe jaoks sobivate meetodite jagamiseks ning nõu küsimiseks. Lisaks kirjutasin e-maile endale teadaolevatele Eestis tegutsevatele teatri-ja draamaõpetajatele.

Intervjuud toimusid seoses COVID-19 olukorraga veebikeskkonnas Google Meet. Intervjuud toimusid aprillis 2021. Lõpetasin osalejate intervjuueerimise siis kui andmed olid küllastunud. See on olukord, kus jätkatakse intervjuude tegemist kuni need annavad uurimisprobleemi seisukohast uut teavet, kuid kui intervjuudes hakkab korduma juba öeldud, siis on andmestik juba piisav ehk küllastunud (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, lk 169).

Lõputöö jaoks intervjuude tegemine kestis aprillikuu 2021 vältel ning intervjuueeritavaid oli kokku seitse teatri-ja draamaõpetajat, kes andsid oma nõusoleku intervjuus osaleda ning on teadlikud minu uurimistöö eesmärgist. Intervjuu kestvus oli 45-60 minutit.

Poolstruktureeritud intervjuu küsimused jagunesid taustaküsimuste plokiks ning kolmeks põhiküsimuste plokiks. Poolstruktureeritud intervjuu kava on leitav lisan 2.

2.4 Andmeanalüüs

Andmeanalüüs on uuritava nähtuse tunnuste mõõtmisel või registreerimisel kogutud andmetes sisalduva informatsiooni ilmutamine (Õunapuu 2014, lk 182). Lisaks on kogutud andmete analüüsimine, tõlgendamine ning järelduste tegemine uurimuses suure otsustava tähtsusega (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, lk 206).

Lähtusin andmete korrastamisel ja kontrollimisel kolmest põhipunktist- andmete kontrollimine, andmete täiendamine ning andmete korrastamine (*ibid* lk 206-207). Kasutasin kvalitatiivset sisuanalüüsi, mida tehes koondasin sarnaste tähendustega tekstiosad vastavate kategooriate alla. Mis võivad tähendada nii selgelt välja öeldud kui ka mõista antud sõnumeid (Laherand 2008, lk 290).

Viisin läbi ka pilootintervjuu ja salvestasin selle mobiiltelefonis olevasse diktofoni. Peale seda tegin küsimustikus mõned parandused ning seejärel viisin läbi ülejäänud intervjuud ning salvestasin ka need. Intervjuud transkribeerisin TTÜ Keeletehnoloogia labori veebipõhise kõnetuvastusprogrammiga (Alumäe, Tilk & Asadullah 2018). See tähendab, et lasin muuta transkriptsiooni programmil helifailid tekstifailideks. Intervjuude korduval läbilugemisel märgistasin mainingud, millest moodustused alakategooriad ja nendest omakorda tuletasin põhikategooriad.

3. TULEMUSED

Käesolevas peatükis toon välja poolstruktureeritud intervjuude tulemused ning selle ilmestamiseks vastajate tsitaadid, mis on välja toodud kaldkirjas. Anonüümsuse säilitamiseks märkisin vastajad oma töös tähisega ID1, ID2 jne. Olulised kohad vastustest enda analüüsi jaoks toon välja tsitaatidena kaldkirjas ning ebaolulised kohad jätan välja ning tähistan märgendiga /---/.

Vastused on jaotatud nelja alapeatükki- lühiülevaade teatri-ja draamaõpetajate taustaandmete kohta, distantsõppe mõjutused teatri-ja draamaõpetajate töös, teatri-ja draamaõpetajate saadud kogemused distantsõppe jooksul ning distantsõppel kasutatavad draama-ja teatrimeetodid.

3.1 Lühiülevaade teatri-ja draamaõpetajate taustaandmetest

Intervjueeritavad on kõik teatri-ja draamaõppega kokku puutunud üsna pika aja jooksul. Vastavalt sihipärasele valimile osalesid uurmuses need õpetajad, kes tegelevad igapäevaselt või iganädalaselt teatri-ja draamaõppega ja on välja valitud sõltuvalt minu uurimiseesmärgile, on seeläbi selle ala kõige tüüpilisemad ja ideaalsemad esindajad (Rämmer, 2014)

Uurisin intervjuu alguses teatri-ja draamaõpetajate taustaandmeid, et teada saada, millised on nende kogemused eelnevalt (vt tabel 1) ning kuidas nad on jõudnud teatri ja draama õpetamiseni. Minu intervjueeritavad olid Eestimaa erinevatest paikadest nt. Tartu, Põlva, Viljandi ja Tallinn. Asukoha info oli minu jaoks oluline teave mõistmaks, kas on erinevusi erinevates asukohtades õpetamise vahel. Kogemuse pikaajalisus näitab vastava eriala spetsialistiks olemist ning soovisin teada saada kas ja kuidas nende kogemus ja erialane haridus mõjutavad teatri-ja draamaõpetaja toimetulekut distantsõppel.

Intervjueeritavad töötavad teatri- ja draamaõpetajatena või näiteringi ja improteatri juhendajatena. Minu vastajate hulgas on kõrghariduselt näitleja, kellel on professionaalses teatris töötamise kogemus. Üks vastajatest on Eesti Humanitaarinstituudi teatriõppe lõpetanud

õpetaja, kes on õppinud veel ka Eesti Muusika-ja teatriakadeemias klaveri eriala. Kaks vastajat on Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (edaspidi TÜVKA) loovusõppe taustaga õpetajad, kellest üks õpib edasi nüüd magistriõppes Eesti Muusika-ja Teatriakadeemias ning teine õpetaja on huvikorras alustanud ringijuhendamist TÜVKA-st saadud draamaõppe tausta põhjal. Vastajate hulgas on iseõppijaid, kellel on teatriõppe erinevate vormide vastu suur huvi, ning kes töö käigus on omandanud vastavad teadmised, oskused ja meetodid, arendanud ennast erinevatel koolitustel, lugenud erinevaid teatrilaseid raamatuid, vaadanud õpetlikke materjale Youtube-ist või avastanud arenemiseks erinevaid viise.

Intervjuudest tuli ka välja, et enne teatri- ja draamaõpetajaks tööle asumist on olnud mõnel juhendamise/õpetamise kogemused üsna vähesed või ainult teoreetilisel baasil ilma praktilise kogemusega.

Teatri õpetamiseni jõuti läbi erinevate juhuste ja võimaluste. Näiteks on vastaja käinud ise täiskasvanuna teatriringis ja sealt saadud tutvuste kaudu pakutud tööd näiteringi juhendaks noortele ja lastele. On leitud võimalusi enda kodukohas töötamiseks tänu ülikoolis saadud praktilistele ja teoreetilistele teadmistele ning praktikatele tuginedes. Ühe vastaja teekond on olnud alates lastepidude juhtimisest kuni noorsootöötaja tööni ning seeläbi jõudnud ka noorteteatri juhendamiseni. Võimalus asuda kooli tööle on tulnud ka läbi ajalehe kuulutuse ja väheste kogemustega kuid suure tahtega tööle kandideerides. Paar intervjuueeritavat on sattunud läbi juhuse, kuid suure soovi ja pealehakkamisega näiteringide juhendajateks.

Tabel 1. Taustainfo teatri- ja draamaõpetajate kohta

Nimi	Töökoha asukoht	Töövaldkond	Teatri-ja draamatunni sagedus	Kogemuse pikkus
ID1	Tallinn	Huvijuht, näiteringiõpetaja	2x nädalas	3 aastat
ID2	Põlva	Huvitegevus, draamaringi juhendaja	1x nädalas 45 min	Noortega 3 aastat, draamaringi 1 aasta, praktikad
ID3	Viljandi	Teatriõpetaja, teatristuudiot juhendaja	Gümnaasiumis 14 akadeemilist tundi: 3x4 (3 gruppi) ja eneseväljendus ning avalik esinemine 2h nädalas	Aastast 2004
ID4	Tallinn	Kooli huviringi juhendaja, näiteringi juhendaja	Kord nädalas, lavastuse ettevalmistusel tihedamini-graafiku alusel	Aastast 2004
ID5	Tallinn	Improteatri juhendaja	Kord nädalas	2 aastat
ID6	Tartu, Tõrva	Noorteteatri juhendaja, draamajuhendaja	Kord nädalas, 45 min, gümnaasiumil 1,5-2 h proovi ajal kauem	Aastast 2014
ID7	Tallinn	Teatriõpetaja	2 x nädalas, akadeemilisi tunde 6 h, 1 x nädalas 1 h hääletundi	5 aastat

3.2 Teatri- ja draamaõppe eesmärgid küsitletud õpetajate hinnangul

Minu jaoks oli oluline uurida ka vastajate käest, mida tähendab teatri- ja draamaõppe nende jaoks ning milliseid teatri- ja draamaõppe põhitõdesid nad noortele edasi annavad läbi oma tundide ka tavaolukorras.

Saadud vastusest võib järeldada, et teatri- ja draamaõppe tundides õpetatakse eelkõige sotsiaalseid oskuseid ja arendatakse kultuuripädevust (Tabel 2).

Tabel 2. Kõige enam kõlanud märksõnad teatri- ja draamaõppe kohta

Sotsiaalsed oskused	Kunst, kultuur, teater
Inimestega suhtlemine	Huvi esinemise vastu
Julgus avaldada arvamust	Dialoog
Koostöö	Luule
Ühtekuuluvustunne	Koosloomine
Julgus	Omaloominguliste lavastuste tegemise oskus
Keskendumine	Tekstianalüüs
Viisakus	Teatri ajalugu
Empaatia	Silmaringi laiendamine
Turvalisus	Kultuuri vastu huvi suurendamine
Inimeseks õppimine	Teatri vaatamine, analüüs
Eluks ettevalmistamine	
Õppimine enesesse uskuma	
Enesekindluse kasvatamine	
Tahe	
Loovuse arendamine	
Eneseväljendusoskus	

Toodi välja ka, et teatritunnis saab arutada erinevaid teemasid ning seeläbi tekib vaba keskkond, mis ei ole koolikeskkond, vaid just teatri- ja draamaõppe tekitab noortele vaba keskkonna, kus nad saavad tunda ennast turvaliselt. Teatriõppe on huviharidus, mis on

väljaspool õppetööd, ning see annab võimaluse sõpruskonnal kokku saada ja koos toredalt aega veeta.

3.3 Distantstõppe mõjutused teatri-ja draamaõpetajate töös

Intervjuudest tuli välja tõsiasi, et distantstõppe on mõjutanud teatri-ja draamaõpetajaid väga mitmel erineval moel. Mõned vastajad tõid välja oma n-ö tüüpilise kontaktõppe tunni ja distantstõppe tunni erinevused, et oleks selgem mida on võimalik teha distantstil ja kontaktõppes või kui suur muutus on tekkinud.

ID2 Kontaktõppes ma alustan tunni planeerimisega. Panen kirja tunni eesmärgi /---/ meeskonnamängud, meeskonnatöö arendamiseks ja grupidunde loomiseks või improvisatsiooniharjutused /---/panen selle laia eesmärgi paika /---/otsin tegevusi, mis seda eesmärki toetavad /---/ on muutunud väga palju, ma ei pane enam paika tunni eesmärki ja ei otsi tegevusi vastavalt sellele, mis toetavad eesmärki /---/tunni eesmärgiks on saanud praegu justkui tund edukalt läbi viia.

ID4 No me muidu teeme ju koostööharjutusi ja mängu ja meeskonnatööd ja improt ja vaatlusülesandeid, uurime ajalugu, vaatame kultuurisaateid /---/ nüüd ongi põhiorhk siiski individuaalsel arengul, et koostööharjutusi on raskem teha /---/ pigem enda sihukseed etüüdid, endast videote tegemine, saatmine, jagamine ja siis saame tagasisidestada.

ID6 /---/ sügisel kokku saame näeme milliseks grupp kujuneb /---/ arutame teemasid mis neid kõnetavad, näiteks ühiskonnakriitilised teemad /---/teemad mis on kõne all ja siis arutame. Kui konkreetne teema välja tuleb, siis proovin leida vastavalt sellele mingisugust lavastusmaterjali /---/ tihtipeale tuleb ise kirjutada lavastusmaterjal /---/ korraldame siis ideetalgud. /---/ terve kooliaasta on olnud keeruline, sellepärast, et meie huviharidus pannake kohe esimese asjana pausile /---/ siis läksime veebi oma proovidega /---/lavastust enam ei planeerinud lavale, vaid planeerisime siis raadioteatrietendusena.

Kolm vastajat tõid välja ka selle aspekti, et ei ole väga palju keskkondi või kogukondi, kust vajadusel tuge leida või arutleda erinevate meetodite kasutamise võimaluste üle. Mainiti ka, et distantsõppel on hakanud grupitunnetus lagunema.

ID1 /---/ *väga palju, no töö otseselt ära ei ole jäänud aga kogu töö on nüüd internetis, zoomi keskkonnas /--/ No mina otseselt väga ei leia nagu mingit kogukonda, et leida teisi õpetajaid, kes on samas olukorras ja küsida nõu vahel.*

ID2 /---/ *väga-väga ja mitte positiivses mõttes. /---/ on mõjutanud sedavõrd, et muidu kui ma selle õppeaasta jooksul juba hakkasin grupiga jõudma sinnamaani /---/ et grupp tunneb ennast koos juba hästi ja turvaliselt, tekkis julgus /---/ nüüd ma tunnen, et ma olen selle grupiga nullis tagasi.*

ID5 *Täna ma distantsõpet ei tee /---/ hooaja lõpus oli niimoodi, et 15 õpilast tuli tundi, siis vaatasin kaks kuud /---/ lõpuks tuli 3 tükki tundi. Nende jaoks ütleme siis improtund ei olnud nagu nii huvitav kui päris kontaktõppes.*

ID7 *Ja ära kukkujaid on ka /---/ et kuna vanemad ei olnud nõus, et me tegime hästi kaua distants- või kaugõpet.*

Neli vastajta tõi välja, et pigem otsib ise materjali ning püüab toime tulla ega otsi väljastpoolt abi. Boonus on see, kui on koolis või näiteringis tugigrupp erinevate aineõpetajate näol või leitakse mõni kolleeg, kes õpetab teatrit või draamaõpet ning on võimalus vahetada kogemusi.

ID3 /---/ *ega ma ei ole ka küll otsinud väga palju tuge /---/ igaiüks rabelebki omasoodu ja üritab hakkama saada, valmis saada millegagi /---/ me räägime küll teiste teatriõpetajatega /---/ ma ei ole spetsiaalselt pöördunud kellegi poole, et kuule jagame kogemusi või, et mis sind aitab. Ma olen püüdnud kuidagi ikkagi nagu ise sumada.*

Kolm intervjuueeritavat tõid välja distantsõppe positiivsed küljed uute lahenduste leidmise võimaluste näol. Distantsõpe on pannud mõnda juhendajat mõtlema raamidest välja ning olukorraga leppima ja leidma olukorrale vastavaid võimalusi, et anda noortele edasi vajalikke teadmiseid ja oskuseid.

ID4 *Ma ei tea kas see on hea või halb aga ma olen leppinud selle kuidagi lootusetu olukorraga /---/ olen nagu tuimaks muutunud /---/ see lihtsalt on olukorra paratamatus, mul ei*

ole mõtet koguaeg erutada, aasta otsa /---/ ma teen plaani- see ei toimi, siis ma pean kõik plaanid ümber tegema.

ID6 /---/ pannud mõtlemagi teistele erinevatele lahendustele, mida saab kasutada ja mille peale ma võib olla muidu poleks tulnud /---/ head ideed ei oleks saanud rakendust kui seda olukorda ei oleks tulnud.

ID7 Distsantsõpe on pannud mind otsima erinevaid lahendusi /---/ kuidas selles vormis ka hakkama saada.

Kui võrrelda distantsõpet ja kontaktõpet, siis vastajad tunnevad puudust eelkõige just füüsilisest kontaktist ning füüsilistest tegevustest. Noored on igapäevaselt arvnutis tänu õppeainetele, mis on samuti distantsõppel ja tunnevad väsimust, koolitööde suuremat mahtu ning liigset paigal istumist või on probleem internetis või arvuti piiratud kasutamise võimaluses.

ID1 /---/ tüdruk, kes ei ole nagu väga käinud /---/ ei ole seda mingit kontot endal ja peab ema arvutit kasutama /---/ võibolla on probleem nendes arvutites. /---/ paljud ei jaksa arvuti taga istuda /---/ kõik on hakanud ära väsima sellest ekraani taga istumisest /---/

ID2 On õpilasi, kes on mulle vahetult enne draamatundi kirjutanud, et mul oli palju veebitunde, mu silmad on väsinud, ma ei jaksa. /---/ tunnen puudust ikkagi sellest vahetust kontaktist /---/ et need emotsioonid oleksid vahetud, et videoteel ilmselgelt ei ole /---/

ID3 Millest kõige rohkem puudus on see kontakt, sest ma olen ikkagi hästi kontakti usku, eriti tänapäeval kui niigi noorte elu hästi palju möödub ju ekraanide taga /---/ on ära kadujaid, kes ütlesid, et nad tahaks keskenduda praegu selles segases olukorras pigem kooli lõpetamisele või tööle /---/ õppetöö niigi nõuab rohkem aega distantsõppes.

ID5 /---/ tunnen puudust kontaktõppest /---/

Kui muidu ekraan segab pisut omavahelist suhtlust ja võib juhtuda ka internetiühendusega probleeme, siis üks vastaja tõi välja zoom keskkonnas tegemise plussiks selle, et noored on õppinud rohkem üksteisega arvestama ning harjutanud ükshaaval rääkimist, mis kontakttunnis on pigem osutunud probleemiks, kus kõik soovivad üksteisest üle karjuda.

ID1 /---/ zoomi pluss on nagu see, nagu räägivad rohkem ükshaaval, et nad ei räägi üksteisest üle. Ja üksteisega arvestamine ja kogu see koostöö /---/

3.4 Teatri-ja draamaõpetajate kogemused distantsõppes

Erinevate kogemustena toovad vastajad välja eelkõige palju ise juurde uurimist ja õppimist, tunni eesmärgi muutumist, töö protsessi muutumist, parema ettevalmistuse tegemist.

ID1 *Ma olen pidanud ise hästi palju juurde õppima uusi meetodeid, mõtlema niimoodi kastist välja /---/ tunni ettevalmistamiseks kulub rohkem aega. /---/ rohkem peab planeerima neid tegevusi, et need tegevused oleksid mitmekülgsemad.*

ID2 *Ma ei pane enam paika tunni eesmärki ja ei otsi tegevusi vastavalt sellele, mis toetavad seda eesmärki /---/ minu tunni eesmärgiks on praegu saanud justkui tund edukalt läbi viia.*

ID3 /---/ *protsess on ebamugavamaks muutunud ja on hästi tekstikeskseks muutunud.*

ID4 /---/ *meie eesmärk on tuua lavastus välja /---/ me ei ole saanud umbes aasta otsa oma tööd teha normaalselt.*

ID5 *Ettevalmistus peaks parem olema /---/ mina ise pean nagu pingutama nagu kõvasti rohkem.*

Kuna distantsõppel on välja tulnud erinevaid takistuskohi ja noored on väsima hakanud, siis on olulisel kohal olnud mõningates näiteringides ka õpilaste motiveerimine, et püsiks soov osaleda ja kohal olla, kaasa teha. Motiveerimisena toodi välja õpilaste tänamist osalemise eest, tunni kava ette saatmist, õpilaste soovidest lähtumist, preemiad külalisõpetajate või õhtusöökide näol. Teatriõpetajatel on põhiline väljund minna lavastusega festivalidele, mis pole tänu distantsõppele jäämisel ära kadunud vaid selle asemele on tekkinud kuuldemängu- ja veebifestivalid, mis annavad õpilastele võimaluse oma lavastustega välja tulla.

ID3 *No õnneks ma ei ole väga pidanud noh, nagu ekstra motiveerima /---/ tulevad kokku need, kes käivad. /---/ motiveerib ikkagi see ka, et meil on alati mingi eesmärk. Et meil on plaan osaleda kuskil festivalil /---/*

ID4 *Kui me toome lavastuse välja, me tavaliselt rihime kevadel ikka festivalidele minna, Saaremaale miniteatritepäevale või kui läheb hästi siis veel Vabariiklikule festivalile /---/ meil on ju nii praktiline töö, me tihti ju ikkagi valmistame kõiki ette, et me oleksime valmis lavastusi välja tooma.*

ID6 */---/ nüüd näiteks filmistamine või filmiks üle tegemine, et see andis ka nagu jälle motivatsiooni /---/ me käime kas kord kaks niimoodi koos teatris, jõulude ajal oli siin selline õhtusöök /---/ meil on aastas kord koolitus kellegi näitlejaga /---/.*

Teatriõpetajad töid välja ka selle, et õpilased, kellel on piisav soov ja tahe kohal käia ning midagi saavutada teatri-ja draamaringis, nemad tulevad kohale igaljuhul ning neid ei ole vaja otseselt selleks motiveerida.

ID5 *Ega ma tegelikult ju nii ei motiveerinudki, et minu arvates see on ikkagi pigem nagu selline vabatahtlik. /---/puhtalt nagu ikkagi-kui soovid, siis nagu tuled ja kui sa tahad midagi muud teha, siis palun.*

ID7 */---/ kasutan mingis mõttes ma arvan alateadlikku positiivset manipulatsiooni, ma ei sunni, ma ei saa seda teha ka, ma hindeid ju ei pane /---/neil tekib nagu autonoomsus või isklik selline grupitunnestusest tungiv vajadus olla kohal /---/*

3.5 Distantõppel kasutatavad teatri-ja draamameetodid

Vastustest ilmnes, et otseselt pole eriti muutunud kasutatavad teatri-ja draamameetodid, vaid neid püütakse sobitada distantõppe olukorda, muutes harjutusi, mängu, teatri-ja draamavõtteid digipärasemaks.

Selleks, et distantstunde läbi viia on mõelnud teatri- ja draamaõpetajad erinevaid ideid ja mõtteid ning otsinud võimalusi kuidas kohandada ümber tegevusi, mida tehti näiteks kontakttunnis. Uurisin vastajatelt, kas neil on mõtteid mida jagada ja palusin soovitada keskkondi ja materjale, mida nad ise on kasutanud.

ID1 *Mingid asjad ma nagu mõiten ümber, me oleme teinud mingeid tegevusi näiteringis kohapeal kontakttunnina ja ma olen mõelnud kuidas neid samu tegevusi distantsilt teha /---/ vahepeal lihtsalt ise mõiten välja ka need ideed /---/ kogemuse pealt oskan mõelda.*

ID2 *Mäng, hääleharjutused, improvisatsiooniharjutused, jutuvestmine- ma olen proovinud neid katta distantsil. /---/ hakkasin mängu lugema sellise pilguga, et milliseid mängu võiks teoreetiliselt olla võimalik video teel teha ja milliseid kohandusi ma nende mängudega tegema peaksin /---/*

ID3 *Kuna mul on iga grupiga ikkagi noh kindlad materjalid /---/ siis need ideed ja mõtted on mul tegelikult olemas, peabki lihtsalt mõtlema, et kuidas neid teha.*

ID5 *Ma võtsin zoomi tunde täiskasvanuna improteatrist /---/ ja siis tänu sellele kogemusele ma muutsin mingeid asju lastepärasemaks. /---/ kontaktõppes ma ei kasuta mingisuguseid lisavahendeid, siis ikkagi distantsil peab paberi peale kirjutama vastuseid /---/*

ID6 *Improvisatsioon on peamine /---/ alus igas sfääris /---/ kui veebist rääkida siis siin seda nii väga kasutada ei saa. Ma arvan, et ideed ja mõtted tulevadki sellest lavastuse materjalist.*

Kui õpetajatel on vajalik materjal leitud või on tekkinud uusi ideid ja mõtteid, siis on hakanud nad mõtlema sellele, kuidas vastavalt olukorrale neid kohandada. Palusin tuua vastajatel kohandamisest ja mõnest harjutusest näiteid. Tuli ka välja, et õpetajad küsivad ka õpilastelt endalt sisendit mängude tegemiseks.

ID1 *Üks päev tuli see mõte, et küsin nende käest, mis nad terve nädala jooksul on teinud ja nad peavad näiteks emoji-dena seda näitama ja pärast kirjeldama. /---/ma olen kohandanud näiteks liikumismänge /---/igaiüks oma toas kõnnivad ringi /---/ võivad kaamerad kinni panna, mis on natukene usalduse peale.*

ID2 */---/ algusringi värk /---/Dixiti mängukaardid olid maas ja õpilane valis kaardi /---/ see kaart on nüüd foto peal, et peab kirjeldama seda nüüd /---/ nagu üks selline suur kohandamine. /---/ et nendele füüsilistele esemetele on väga vaja leida see alternatiiv /---/*

ID6 */---/ räägid teistega, mis teised teinud on /---/ siis proovid katsetada nagu neid meetodeid ise ka /---/ kust mujalt mõtteid ikka saab.*

ID7 /---/ *kuulan mingit muusikapala , mis läheb väga korda ja sinna peale tekib kohe selline loominguline illusioon /---/ sellesama emotsiooniga ja kui see on tugev emotsioon siis selle pealt tulevad vinged etüüdid./---/ siis loodus, iseenda laadimine /---/ mismoodi ma ise tunnen elust rõõmu, rahulolu ja mis minu pingete stressi maandab.*

Iga vastaja poolt soovitatud teatri- ja draamaõppe alased keskkonnad ja materjalid on leitavavad Lisast 1 (vt tabel 1). Koostas in pingerea kõige enam mainitud materjalide ja allikate sageduse järgi. Tsitaatidena toon siin allpool välja pingereast välja jäänud ideid ja meetodeid.

ID1 *Olen hakanud kasutama salvestisi, zuga helimüramistöötoad /---/ tehaksegi mingisuguseid rännakuid lastele ja noortele /---/ liigu ruumis ringi ja mine sinna, tunneta seda, taju seda /---/*

ID2 *Juhendan ka TORE ringi /---/ vaadanud ka mingeid mängu mis on ka draamahõngulised ja mis on nende puhul toimunud. /---/ Põlva koolis on draamaõpetus üldiselt ikka au sees ja meil on väga suur füüsilisel kujul materjalide pank.*

ID3 /---/ *youtube ist noh kui on olnud mingi teema improga seotult /---/ otsingusse ja saanud seal mingisuguseid harjutusi, vastuseid. Kui tahta teatriajalugu või commedia dell`artet tahta õpetada, siis suurepäraseid videod on National Theatre lehel.*

ID5 *Olen lugenud igasuguseid näitlejameisterlikkuse raamatuid ja vaatasin seda Nõmme huvikooli ühte töötuba /---/ samamoodi nagu vaatad mingisuguseid impro etendusi internetis, siis saad sa ka endale ideid võtta.*

Žongleerimise õpetust tõi välja üks vastaja, kes kirjeldas selle meetodi kasulikke omadusi ja pidas seda heaks iseloomu kasvatajaks eriti nende õpilaste puhul, kes kipuvad kiiresti ebaõnnestumise korral alla andma kuid samas sobib ka kõikidele õppimiseks iseenda arendamiseks.

ID4 /---/ *huvitav valdkond millega tähelepanu ja keskendumist õppida /---/ üldse nagu töötamist ja mitte allaandmist.*

Vähem oldi välja toodud enesearendamiseks mõeldud koolitusi ja keskkondi, mille nimesid hetkel ei mäletatud vaid kirjeldati mulle, mis tegevusi teha nendes oli võimalik. Mainitud on ka raadioteater ning filmilikud vormid. Üks vastaja arvas, et see võibki olla meie tulevikveebiteater.

ID1 *Ma olen kasutanud ka selliseid mängulisemaid keskkondi. /---/ sa said endale nagu tegelase luua, panna ta riidesse /---/ tegin harjutuse- mõtle talle nimi ja et mis tööd ta teeb ja kes ta on. /---/joonistamisemäng, pantomiimi ja joonistamise segu mäng.*

ID6 */---/ olen leidnud selle raadioteatri väljundi /---/ saadan tekstid õpilastele, et mis neid nagu kõnetaks, millega võiks tegeleda.*

ID4 */---/ need praktilised ülesanded pigem filmilikusse vormi /---/ siis me analüüsisime neid /---/*

ID7 */---/ lugeda ilukirjandust nii palju kui võimalik. /---/ meie üks osa meetodist on käia teatrit vaatamas /---/ ka külalisõpetajad mistahes teatralalt /---/ mitte ainult näitlemine vaid ka see valgus ja butafooria, stsenograafia ja korralduspool. /---/ luule on ka muidugi hästi oluline /---/ just eesti luulega tegeleme.*

Koolitustest toodi välja näiteks Tallinna Rahvaülikool, mis pakub improkoolitusi, suhtlemisjulguse- ja mängu koolitust ning teatrikursust Oomeriteatris. Margus Prangli näitlejameisterlikkuse koolitus Von Glehni teatris annab edasi näitlejaõppe põhitõdesid- lavaline liikumine, hääle-ja kõnetehnika arendamine, töö tekstidega jne. Improteater Ruutu 10 pakub improhuvilistele lühikoolitusi. Kui on suurem huvi vaadata mis toimub väljaspool Eestit ning kuidas välismaised õpetajad töötavad, siis soovitas üks vastajatest aega ajalt hoida pilk peal välismaal toimuvatel workshop'idel, mida saab otsida erinevatelt teatralastelt veebilehtedelt, kes pakuvad koolitusi. Või uurida Erasmus+ kaudu pakutavaid programme ja õpirännet s.h virtuaalsete vahetuste programmi. Teatris käimine ja selle kohta näiteks päeviku pidamine arendab eneseanalüüsi oskust. Osata ennast ning seda mida sa koged või vaatad analüüsida. Teatris on võimalik käia ka virtuaalselt, eriti praeguses olukorras, kus teatrid on suletud üle ilma ja pakuvad just veebietendusi või lavastuste salvestusi vaatamiseks. On võimalik minna teatrisse Londonisse, Berliini või New Yorki, kodust lahkumata. Üks vastaja soovitas olla koolitustel ka kriitilise pilgu ja analüüsivõimega. Kuna koolitajaid on erineva tausta ja erineva mõtteviisiga, siis tuleks leida enda jaoks just sobiv, mitte võtta kõike puhta kullana. Eriti tähelepanelikult tuleb valida koolitajaid internetist, kuna valik on suur ning veebikoolituste tase on seinast sein.

ID5 *Lisaks just võtsin Margus Pranglilt näitlejameisterlikkuse eratunde /---/ teen need harjutused ümber ja saan midagi kasutada.*

ID7 /---/väga kasulikud, aga muidugi peab alati kriitilist pilku säilitama /---/ eriti nende, kes on tegevnäitlejad /---/ nad on andekad ja tõhusad laval aga nende pedagoogilised oskused ei pruugi olla tõhusad.

4. JÄRELDUSED

Lõputöö raames läbiviidud poolstruktureeritud intervjuude käigus selgusid teatri- ja draamaõpetajate kogemused õppeprotsesside läbiviimisest distantsõppel. Eriolukorra algul oli õpetajatel ja juhendajatel keeruline kohaneda distantstundidega, kuid uuel õppeaastal oli valmisolek juba suurem. Õpetajatel olid kogemused ja teadmised võimalikest veebiplatvormidest ja võimalustest kuidas distantsõpet läbi viia. Kuna distantsõpet oli ainuvõimalik õppevorm, siis oli oluline jätkata, et ei tekiks õppetöös katkestusi. Nende ülesandeks oli olukorraga toime tulla ning leida sobivaid lahendusi tundide läbiviimiseks veebi teel ja samas püüda säilitada teatri- ja draamaõppe põhitõed ning iga tunni ja kogu õppeprotsessi eesmärgid.

Intervjueeritavate vastustest kumas läbi teatri- ja draamaõppe valdkonna vastu suur huvi ja teadmiste ning kogemuste pagas, mida oli ka oodata, sest enamiku vastajate puhul on tegu pikaaajaliste praktiseerivate õpetajatega.

Keskendusin oma uurimuses teatri- ja draamaõppe õpetajatele ning sellele, et püüti teha oma tunde distantsil olles veebi teel. Üritati hakkama saada, teadmata veel kuidas või kauaks selline olukord püsima jääb. Sügisel sai uuesti käia kontaktõppes ning püüelda püstitatud eesmärkide suunas, milleks tunni eesmärgid, lavastuste ettevalmistamine, festivalidele minek ning õpilaste arenguga seotud eesmärgid. Kuid paraku tuli COVID-19 teine laine ning huviringid saadeti jälle distantsõppele. Seekord oldi juba distantsõppel oldud olukorraga tuttav ning kogemused olemas, mida saab teha veebiteel ning mida mitte. Edasi hakati otsima veel rohkem viise ja võimalusi ning erinevaid veebiplatvorme, kus oleks võimalik teha huvitavamaid tegevusi.

Mõistsin erinevust nende õpetajate vahel, kes on kas õppinud teatriõpet minevikus, ennast koolitanud versus need õpetajad, kes on suurest huvist ja erinevatest võimalustest ise hakanud teatri- ja draamaõppega tegelema. Need õpetajad tõid rohkem välja materjalide puudulikkuse või kättesaamatuse. Ühe õpetaja puhul tuli vastusest välja enesekriitika. Õpetaja tundis ennast üksi ja hädas, kuid ei soovinud samas abi küsida, mõeldes, et kõik läheb paremaks. Ta pidas ennast liiga algajaks ja tundis end kui läbikukkuja peale mõne veebitunni lõppemist.

Distantsõpe on mõjutanud nii õpetajaid kui teatri-ja draamaõppe läbiviimist väga palju ja mitte ilmselt kõige positiivsemal moel. Toodi välja erinevate keskkondade või kogukondade puudust, materjalide raskesti kättesaadavust või ka seda, et otsitakse omaette materjale või püütakse omal jõul hakkama saada. Samas positiivseteks külgedeks peetakse just kastist välja mõtlemist ning olukorraga leppimist. Välja toodi ka veebikeskonna plussidest, et õpilased räägivad rohkem ükshaaval ja nad ei räägi üksteisest üle nagu juhtuks kontakttunnis. Mistõttu nad on õppinud rohkem üksteisega arvestama ja koostööd tegema. Vastajad kõik töid välja füüsilise kontakti puudumise ning selle vajalikkuse teatri-ja draamaõppe edasiandmisel. Noored suure distantsõppe mahu tõttu tunnevad end väsinult ning seetõttu hakatakse enda prioriteete paika panema. Rõõm oli kuulda, et siiski need õpilased, kes on fännid ja käivad kohal ka kenasti, püüavad mahutada oma ellu endiselt ka distantsõppel teatri-ja draamatunnid.

Õpetajad on leidnud huvitavaid ja arendavaid keskkondi ning suutnud panna need tööle veebitundide põnevamaks muutmiseks. Vastustest välja tulnud teatri-ja draamaalased raamatud ja veebikeskkonnad tõin välja lisas 1. Keskendutakse ka tekstianalüüsile, sealhulgas ka luulele ja ilukirjandusele tuginedes. Palju küsiti ka õpilastelt endalt arvamust veebitunni põnevamaks tegemiseks, et neid seeläbi rohkem motiveerida osalema. Üks õpetaja tõi välja oma tähelepaneku: kui õpilased on üksi kodus ja kaamera töötab, siis on õpilastel piinlik harjutusi kaasa teha. Kontaktõppes samu harjutusi tehes ei olnud piinlik, sest nad tegid samu harjutusi gruppides. Näiteks nende harjutuste puhul, mis sisaldavad hääliitsuste tegemist või ringi kõndimist.

Vastajad, kelle õppeaasta eesmärgiks on valmis saada lavastus ning seda publikule esitada on viinud oma proovid veebi, kus tehakse lugemisproove, tekstianalüüsi ja karakteriloomise harjutusi.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli teada saada kuidas teatri-ja draamaõpetajad viivad läbi oma tunde distantsõppes. Ühtlasi soovin kokku koguda teatri-ja draamaõpetajate poolt kasutatud õppematerjale, mida saaksid kasutada ka teised teatri-ja draamaõpetajad, kes soovivad distantsõppe läbiviimiseks mõtteid või ideid.

Antud töö koosneb neljast osast. Lõputöö esimene osa avab teema teoreetilist tausta, teises osas on uurimistöö metoodika kirjeldus. Kolmas peatükk sisaldab uurimistöö tulemusi ning neljandas peatükis on tulemuste analüüs ja järeldused. Uurimisküsimustele vastuste saamiseks viisin läbi teatri-ja draamaõpetajatega poolstruktureeritud intervjuu.

Tööle püstitati kolm uurimisküsimust :

1. Kuidas on teatri-ja draamaõpetajate hinnangul mõjutanud distantsõpe nende tööd?
2. Milliseid kogemusi on saanud teatri-ja draamaõpetajad distantsõppel?
3. Milliseid teatri-ja draamameetodeid on kasutatud distantsõppel?

Kolmest uurimisküsimusest esimese küsimuse puhul tuli välja, et distantsõpe on mõjutanud teatri-ja draamaõpetajaid ja improteatri juhendajaid üsna suurel määral. Samas on olukorraga toime tulnud ning hakatud otsima sobivaid lahendusi vastavalt vajadusele ning tehtud kohandusi harjutuste ja meetodite osas, millega oma tunde edasi anti. Tunti puudust füüsilisest kontaktist õpilase ja õpetaja vahel.

Teise küsimuse puhul saadi kogemusi, tehes kuuldemänge, tekstiproove tuleviku tarbeks ning jätkata igal võimalikul viisil lavastuste harjutamisega ning avastati uusi veebiplatvorme, mida oma töös kasutada.

Kolmas küsimus tõi praktilisi näiteid kasutatud meetoditest ja harjutustest ning materjalidest, kust on võimalik leida erinevaid ideid veebitunni edasi andmiseks. Lisaks olemasolevale materjalile tuleb siiski teatri-ja draamaõpetajal teha mugandused ja kohandused. Koonadasin

saadud info tabelisse, mis asub lisa 1. Kõik info on kogunud õpetajate poolt soovitatud ja kasutatud.

Lõputöö eesmärk sai täidetud. Poolstruktureeritud intervjuu käigus kirjeldasid tegutsevad teatri- ja draamaõpetajad oma kogemusi ning distantsõppe jooksul kogutud materjale ning meetodeid.

Kogutud infot saavad kasutada nii alustavad teatri- ja draamaõpetajad kui juba kogunud õpetajad. Saadud infot saab kohandada ka erinevatele õppeainetele vastavalt kasutamiseks tunni rikastamise eesmärgil.

Minu uurimistöö teemale toetudes on võimalik uurida edaspidi, kuidas Eesti riik saaks toetada huviharidust ja huvitegevust, kuna need on esimesed mis pannakse distantsõppele. Võimalik oleks luua mängude, harjutuste, meetodite raamat või kogumik spetsiaalselt veebiõppe jaoks teatri- ja draamaõppe raames. Uurimist vajaks, kuidas teha distantsõppes füüsilisi teatri- ja draamatunde ning lavastusi nii, et teater kui fenomen ei kaotaks oma mõtet. Distantsõppe on saanud uue tähenduse ning võimalik, et muutub meie elus veel suuremaks osaks ja mõjutab meie huvihariduse käekäiku.

KASUTATUD ALLIKAD

Alumäe, T., Tilk, O., Asadullah. 2018. "Advanced Rich Transcription System for Estonian Speech" Baltic HLT.

http://bark.phon.ioc.ee/webtrans/?fbclid=IwAR10kmV8aO7VHURaJkJN419UeswZmLBw8T7sQqD24s6ts1I6onaJ_eaV-4Y (20.05.2021)

Boal, A. 2002. Games for actors and non-actors. London: Routledge.

Duignan, B. Berg, A. Gary. 2016. Distance learning.

<https://www.britannica.com/topic/distance-learning> (18.05.2021)

Eriolukorra veebileht. 2020. Valitsus kiitis heaks koroonaviiruse leviku vastased piirangud.

<https://www.kriis.ee/et/uudised/valitsus-kiitis-heaks-koroonaviiruse-leviku-vastased-piirangud> (20.05.2021)

Haridustehnoloogiakeskus. 2020. E-õpe. <https://www.taltech.ee/e-ope> (18.05.2021)

Haridus- ja Noorteamet. 2020. Distantõpe.

<https://harno.ee/distantsope#traditsioonilisedvahendid> (18.05.2021)

Haridussõnastik. 2014. Toim. Erelt, T. Eesti Keele Instituut.

<http://www.eki.ee/dict/haridus/index.cgi?Q=distant%C3%B5pe&F=M&C06=en> (18.05.2021)

Hein, I. 2014. Draamaraamat. Tallinn: Maurus.

Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. 2005. Uuri ja kirjuta. Tallinn: Medicina.

How theatre teachers are keeping students engaged amidst COVID-19. 2020.
<https://production.pro/blog/remote-theatre-engagement-covid-19> (20.05.2021)

Huviharidusstandard <https://www.riigiteataja.ee/akt/12809661> (18.05.2021)

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/116042021006?leiaKehtiv>
(18.05.2021)

Kaeramaa, T. 2012. Draamaõppe mõju Eesti gümnaasiumiõpilastele nende enda hinnangul. [Lõputöö]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. Kultuurhariduse osakond.
https://www.researchgate.net/publication/323255872_Draamaoppe_moju_Eesti_gumnaasiumi_opilastele_nende_endi_hinnangul_The_impact_of_drama_in_education_on_Estonian_secondary_school_students_based_on_their_own_evaluation (20.05.2021)

Kooliteater 2020. Põhikooli festival. <https://www.harrastusteatrid.eu/kooliteatrid/kooliteater-2020-2/> (19.05.2021)

Lahe, P. 2021. Distantõppe ajal kasutatud digitaalsed keskkonnad Tallinna linna koolide näitel. [Magistritöö]. Tallinna Ülikool. Digitehnoloogiliste instituut.
<https://www.etera.ee/zoom/111458/view?page=1&p=separate&search=Distant%C3%B5ppe%20ajal%20kasutatud%20digitaalsed%20keskkonnad%20Tallinna%20linna%20koolide%20n%C3%A4itel&tool=search&view=0,0,2550,2039> (20.05.2021)

Laherand, M-L. 2008. Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: OÜ Infotrükk.

Leppik, K. 2021. Õppija toetamine distantõppel seitsme kooli näitel. [Magistritöö]. Tartu Ülikool. Sotsiaalteaduste valdkond. Haridusteaduste instituut.
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/71196/leppik_kart_ma.pdf?sequence=1&isAllowed=y (20.05.2021)

Marga, M. 2018. Draamaõpe Eesti koolides draamaõpetajate arvamuste põhjal. [Lõputöö]. Tartu Ülikool. Sotsiaalteaduste valdkond. Haridusteaduste instituut.
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/61643/marga_marju_ma.pdf?sequence=1&isAllowed=y (20.05.2021)

- Martin, A. 2020. Transforming Drama Class for Distance Learning.
<https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2020/12/transforming-drama-class-for-distance-learning/> (18.05.2021)
- Mitchell, C. 2020. Theater Educators Struggle to Keep Shows Going Amid COVID-19.
<https://www.edweek.org/teaching-learning/theater-educators-struggle-to-keep-shows-going-amid-covid-19/2020/11> (18.05.2021)
- Nikos-Rose, K. 2020. Teaching Acting in the Time of COVID-19: Where is Everybody?
<https://www.ucdavis.edu/arts/blog/teaching-acting-time-covid> (18.05.2021)
- Normet, I. Ujuda selles jões 2019. (teine trükk) Tallinn: Raamatutrükikoda
- Noorsootöötajate lemmik digitöövahendid. 2020.
https://entk.ee/special_posts/noorsootöötajate-lemmik-digitoovahendid-2020/ (18.05.2021)
- Oomer, M. (2001). Teater kui meetod. <http://www.akademia.org/projektit/pathways/6-5.htm>
- Owens, A. Barber, K. 2014. Draamakompass. Protsessdraama käsiraamat. Tartu Ülikool.
- Pampa, L. 2020. Tantsuõpetajate kogemused ja hinnangud distantsõppele tantsuhariduses. [Lõputöö]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Etenduskunstide osakond. Tantsukunsti õppekava.
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/71196/leppik_kart_ma.pdf?sequence=1&isAllowed=y (20.05.2021)
- Piekkari, J. 2005. Drama-a way to social inclusions. Practical process description for drama workers. Soome: University of Turku. Centre for Extension Studies, University Turku.
- PIND KÕRVA. 2021. <https://kuuldemang.ee/>
- Rämmer, A. 2014. Valimi moodustamine. Sotsiaalse analüüsi ja metodoloogia õpibaas. Tartu: Tartu Ülikool. <http://samm.ut.ee/valimid> (19.05.2021)

Saaremaa miniteatripäevad. 2021.

https://www.syg.edu.ee/uus/syg/index.php?option=com_content&view=article&id=2538&Itemid=6 (17.05.2021)

Swale, J. 2020. Draamamängud koolitundi ja töötuppa. Tartu: Studium

Õunapuu, L. 2014. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes. [E-õpik].

Tartu: Tartu Ülikool.

https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf?sequence=1&isAllowed=y (18.05.2021)

LISAD

Lisa 1. Tabel 1. Teatri-ja draamaõpetajate poolt kasutatav erialakirjandus

Kirjandus	
Anu Sööt	Loovmäng
A.Owens ja K. Barber	Draamakompass
Ingo Normet	Ujuda selles jões
Ivika Hein	Draamaraamat
Jean Benedetti	Stanislavski ja näitleja
Jessica Swale	Draamamängud koolitundi ja töötuppa
Keith Johnstone	Impro-improvisatsioon ja teater
Maia Punak	Nt. Mängult ja päriselt
Martin Veinmann	Vajadus olla mõistetav
Mary Joyce	Loovtants
Mihhail Tšehhov	Näitlejatehnikast
Mike Fleming	Starting Drama Teaching
Sirje Raadik	Mängime õppides
Viola Spolin	Nt. Theater games for the classroom. Improvisation for the theater jt.
Zoja Mellov	Hakkame mängima
Veebikeskkonnad	
Canva	https://www.canva.com/et_ee/
Drama Notebook	https://www.dramanotebook.com/
Facebooki grupp teatri-ja draamaõpetajatele	Draamaõpetajad-ja näiteringi juhendajad
Kahoot	https://kahoot.com/
Zuga helimüramistuba	https://stl.ee/tootuba/zuga-helimuramistootuba/?fbclid=IwAR0YbjEWFcMtewDe2Qe38uCpT2wiiNO1ZoCcVKTGP0VvnYT3

	I-pN-LkOZrY
Padlet	https://padlet.com/
Teatri-ja draamaõpetajale	https://draamaharidus.weebly.com/materjalid.html?fbclid=IwAR05g-P-3L_Nr0H1vQS15eQ0OjRZ7cqnS-3h0AcmvjyXJ6mvOxcYcKaxrbg
Vocaroo	https://vocaroo.com/
Zongleerimise õpetused	<p>https://www.youtube.com/watch?v=dCYDZDlcO6g&list=RDCMUCu9jokE-5IbdN8mHy-hH7Og&index=2</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=rvxfXEhML4s&list=RDCMUCu9jokE-5IbdN8mHy-hH7Og&index=3</p> <p>Kui soov palle osta :</p> <p>https://tsirkusepood.ee/tootekategooria/zongleerimispallid/?v=a57b8491d1d8&fbclid=IwAR0iK_PSgsn0imu0NZJL0tuzMxoDk6le8j8GvsLlmNXe1p6zTDiEd9V-PkU</p>
11 Pansot	https://virtuaalne.ajaloomuuseum.ee/11Pansot/
Saaremaa Miniteatripäevad 2021 (virtuaalselt)	https://www.syg.edu.ee/uus/syg/index.php?option=com_content&view=article&id=2538&Itemid=6

Lisa 2. Poolstruktureeritud intervjuu kava

Üldised teemakohased küsimused:

- *Naine/mees*
- *Kus linnas tegutsed?*
- Mis töövaldkonnas sa toimetad (*noorsootöö, teater, kool, huviring*) ning kui tihti?(*iga nädalaselt, iga kuu või korra aastas*)
- Kui kaua oled noortega töötanud?
- Millised kogemused olid sul enne teatriõpetajaks tööle asumist?
- Kuidas jõud teatri õpetamiseni?
- Mida tähendab sinu jaoks teatriõpe? Millised on sinu jaoks teatri põhitõed, mida noortele edasi annad?

I PLOKK

1. Põhiküsimus: Milliseid uusi teadmisi oled teatriõpetajana Valitsuse poolt kehtestatud distantsõppe tõttu omandanud?

- Milliseid kasutegureid annab teatriõpe noortele sinu meelest?
- Kuidas on mõjutanud distantsõpe sinu tööd teatriõpetajana?
- Kirjelda, kui keeruline või lihtne on olnud näiteringi läbi viia praeguses distantsõppes? Mida saaks muuta, et tööd teha efektiivsemaks?
- Kuidas leiad ideid ja mõtteid selleks, et tunde läbi viia distantsil?
- Kas hetkese seisuga on muutunud teatriõpe enam mitte nii teatrilikuks kui ta peaks olema või võiks olla ?

II PLOKK

2. Põhiküsimus: Milliseid kogemusi oled teatriõpetajana saanud, olles distantsõppel?

- Kirjelda oma tavalist tööprotsessi kontaktõppes. Kas ja kuidas on muutunud selline tööprotsess nüüd distantsõppes?
- Kuidas oled motiveerinud noori virtuaalsetes tundides osalema?
- Kas ja kuidas distantsõpe on mõjutanud õpilaste osalemist teatritunnis?
- Millest tunned puudust kõige rohkem distantsõppel?
- Milliseid kogemusi oled saanud olles distantsõppel?

III PLOKK

3. Põhiküsimus: Milliseid teatriõpetuse meetodeid sa kasutad toimetulekuks distantsõppel?

- Nimeta erie vaid teatritehnikaid/vorme/meetodeid mida kasutad oma töös?
- Millised töömeetodid on distantsõppes kõige kasulikumad olnud edasi andmaks teatriõppe põhitõdesid?
- Kuidas oled harjutusi ja meetodeid kohandanud vastavalt olukorrale ? Too mõni näide
- Jaga interneti keskkondi või tugigruppe kust sa omale materjali ja ideid kogud.
- Soovita mõnda head töötavat tehnikat või meetodit, mida saaksid ka teised distantsõppel olevad teatriõpetajad kasutada.

SUMMARY

Experiences of Theater and Drama Teachers During Distance Learning in Work With Young People

The aim of this dissertation is to find out how theater and drama teachers conduct their lessons during distance learning. I would also like to collect the educational materials used by theater and drama teachers, which could also be used by other theater and drama teachers who want thoughts and ideas for conducting distance learning.

This dissertation consists of four parts. The first part consists of theory, the second part is a description of the research methodology. The third chapter contains the results of the research, and the fourth chapter contains the analysis and conclusions of the results. To obtain answers to the research questions, I conducted a semi-structured interviews with theater and drama teachers.

This dissertation includes three main research questions:

1. How has distance learning affected the work of theater and drama teachers?
2. What new skills have theater and drama teachers gained from distance learning?
3. What theater and drama methods have been used in distance learning?

The first of the three research questions revealed that distance learning has influenced theater and drama teachers to a considerable extent. At the same time, the situation has been dealt with and appropriate solutions have been sought as needed, and adjustments have been made to the exercises and methods used to convey their lessons.

In regards to the second question, they got experiences to make auditions, rehearse texts for the future and continue practicing productions in every possible way. New skills were gained by discovering different web platforms and developing oneself.

The third question provided many practical examples of the methods and exercises used, as well materials from which it is possible to find different thoughts and ideas when it is

necessary to convey an online lesson. However, in addition to the existing material the theater and drama teachers must make adjustments and adaptations on their own and according to the situation.

The goal of the dissertation was fulfilled. During the semi-structured interview, the active theater and drama teachers revealed their experiences and the materials and methods collected during the distance learning.

The collected information can be used by both- beginning theater and drama teachers and already experienced teachers. It can also be adapted to different subjects according to the use for the purpose of enrichment of the lesson.

Based on the answers of the interviewees interviewed for research, conclusions could be drawn about the problems regarding distance learning. For example, based on the topic of my research, it is possible to further investigate how Estonian state could support after school activities, as these were the first the government ordered to work on distance learning.

It would be possible to create a book or collection of games, exercises, methods specifically for web learning in the context of theater and drama.

I find that my work can be further developed. More research would be needed on how to make physical theater and drama lessons and productions so that theater as a phenomenon does not lose its meaning. Distance learning has also taken on a new meaning, and it is possible that it will become an even larger part of our lives and affect the course of afterschool programs.

LIHTLITSENTS

Mina, Kertu Metsanurm,

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „ Teatri- ja draamaõpetajate kogemused distantsõppe ajal töös noortega“, mille juhendaja on Silvia Soro, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, selhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, selhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Kertu Metsanurm

Viljandi 20.05.2021